

EL FEMINISME I L'EXTREMA DRETA

Autor/a (pseudònim): Ramé
Curs: 2020-2021

ABSTRACT

Mi trabajo de investigación trata sobre la relación del feminismo y la extrema derecha.

A través de la búsqueda de información he podido comparar las dos ideologías para extraer conclusiones. Cuál es la historia de cada uno, qué piensan el uno del otro y, sobre todo, qué ideas principales diferencian y qué argumentos tienen.

Podemos encontrar tres grupos diferenciados en la investigación. En primer lugar está la extrema derecha. Aquí he explicado un poco qué es la extrema derecha, su historia en España, la ideología que tiene Vox y los argumentos que sostiene, su presencia tanto a escala europea como a escala mundial y, además, qué pensamiento tiene sobre el feminismo y sobre diferentes temas que están relacionados. En segundo lugar he explicado la parte del feminismo, qué es, su historia, que participación tiene el gobierno actual, las ideas principales y como está a escala europea y a escala mundial. En tercer lugar podemos encontrar la parte práctica donde he analizado la opinión de los jóvenes a través de encuestas. También podemos encontrar entrevistas a personas especializadas del tema.

La importancia de este trabajo es poder comparar las dos ideologías de la manera más objetiva posible para extraer conclusiones y así aprender un poco más sobre estas dos formas de pensar tan opuestas.

My research work is about the relationship between feminism and the extreme right parties.

Through the search for information I could be able to compare both ideologies and make conclusions. What is the history of each one, what do they think of each other and, especially, what the main ideas are different and what arguments do they have.

We can find three different parts in the research. Firstly, I talk about the extreme right parties. There I explain what the extreme right is, its history in Spain, the ideology that Vox has and the arguments it defends, its presence as in Europe as in the global scale and, moreover, what it thinks about feminism and different related topics. Secondly, I explain the part of feminism, what it is, its history, what participation it has in the current government, the main ideas and how it is as in Europe as in the global scale. Thirdly, we can find the practical part where I have analyzed the opinion of teenagers through surveys. We can also find interviews with people who specialize in the subject.

The importance of this work is to be able to compare both ideologies in the most objective way possible to draw conclusions and, furthermore, learn more about these two opposing ways of thinking.

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ DEL TEMA	1
1.1. Explicació del tema	
1.2. Elecció del tema	
1.3. Preguntes i hipòtesis	
1.4. Objectius del treball	
1.5. Metodologia	
2. MARC TEÒRIC	4
2.1. L'EXTREMA DRETA	4
2.1.1. Què és l'extrema dreta	
2.1.2. Història de l'extrema dreta	
2.1.3. Vox	
2.1.4. Extrema dreta a la Unió Europea	
2.1.5. Extrema dreta arreu del món	
2.1.6. Pensament del feminisme	
2.2. ELS FEMINISMES	16
2.2.1. Què és el feminisme?	
2.2.2. Història del feminisme	
2.2.3. Feminisme al govern espanyol	
2.2.4. Principis del feminisme	
2.2.5. Creixement del feminisme	
2.2.6. Feminisme arreu del món	
2.2.7. Feminisme a la Unió Europea	
2.2.8. Feminisme i extrema dreta	
3. PART PRÀCTICA	34
3.1. Enquestes	
3.2. Entrevistes	
4. CONCLUSIONS	40
5. BIBLIOGRAFIA	42

1. INTRODUCCIÓ DEL TEMA

1.1. Explicació del tema

Aquest treball de recerca estudia la relació que hi ha entre l'extrema dreta i el feminisme a Espanya en l'actualitat. Es basa en una comparació de les dues ideologies per a esbrinar si són discursos que poden complementar-se o són totalment oposats i no tenen cap punt en comú.

1.2. Elecció del tema

El motiu pel qual he escollit aquest tema és per estar informada. He crescut en un entorn on la majoria de gent és molt inclusiva i feminista. Tot el meu voltant sempre m'ha ensenyat que s'ha de lluitar per les causes que consideres justes i perquè en un futur es pugui donar una societat sense injustícies com el masclisme, l'homofòbia, el racisme, etc. Quan vaig créixer em vaig adonar que el món on vivim no és un lloc perfecte i cada vegada veia més situacions d'injustícia cap a les dones. No sé quan va ser el moment exacte que vaig decidir que, com m'havien ensenyat al llarg del temps, havia de lluitar per canviar aquelles coses que no m'agradessin.

Malgrat això, sempre he tingut curiositat al pensament que té l'extrema dreta. Suposo que es deu al fet que la ideologia que hi ha al meu entorn es ben bé la contrària. No entenia com podien pensar així i encara menys veient el que passava diàriament i el que ensenyaven a les notícies.

Per això vaig decidir fer aquest treball. Per una banda és una combinació entre el feminisme i l'extrema dreta. Volia agafar el discurs de l'extrema dreta i intentar entendre per quines raons pensaven així, quina era exactament la seva ideologia i si tenien un discurs feminista o antifeminista i per què. Per una altra banda, també vaig decidir fer aquest treball per a quan tingués algun debat amb una persona d'extrema dreta, pogués parlar amb propietat i donar arguments contrastats i que fossin fiables.

1.3. Preguntes i hipòtesis

Abans de començar la meva investigació vaig fer-me unes preguntes.

1. Què opina l'extrema dreta sobre les dones i què en pensa de la seva participació en la societat actualment?
2. L'extrema dreta i el feminisme comparteixen algun punt o pensament en comú?

D'acord amb aquestes preguntes vaig extreure hipòtesis:

1. L'extrema dreta discrimina les dones
2. L'extrema dreta és antifeminista
3. L'extrema dreta i el feminisme no tenen cap punt en comú.

Aquests han sigut els meus dubtes que m'han ajudat a poder començar i donar-li forma al meu treball. Al llarg de la investigació he afegit alguns temes per a poder entendre millor els meus plantejaments inicials.

1.4. Objectius del treball

Els meus objectius per al treball són:

1. Analitzar tot el que diu l'extrema dreta sobre les dones al seu programa.
2. Conèixer el punt de vista de l'extrema dreta i per quines raons pensen així.
3. Poder desmuntar l'argument de l'extrema dreta envers les dones amb teoria feminista.
4. Comprovar si la joventut té una ideologia més semblant a l'extrema dreta o al feminisme

1.5. Metodologia

La metodologia que he fet servir per a aquest treball es basa en el recull d'informació de l'extrema dreta i del feminisme i després l'anàlisi d'aquesta.

Al principi el treball estava enfocat en la hipòtesi. A partir d'aquesta em vaig anar fent un seguit de preguntes que em poguessin ajudar a verificar i a esbrinar si la hipòtesi era bona.

Vaig començar a buscar informació per a poder respondre les preguntes i comprovar la hipòtesi i el treball va anar agafant forma. Es va anar desenvolupant cada apartat per a poder extreure tota la informació que necessitava i partir d'aquesta informació que vaig trobar vaig anar plantejant nous objectius i noves preguntes.

Una vegada vaig tenir tota la investigació teòrica acabada, amb la informació que vaig obtenir vaig fer una enquesta als joves per a saber què opinaven sobre l'extrema dreta i sobre alguna qüestió sobre les dones i el feminisme. També vaig fer dues entrevistes: una d'elles a una noia d'una associació feminista anomenada Ca la Dona i l'altra a una investigadora que es diu Alba Alonso que just estudia sobre la relació entre el feminisme i l'extrema dreta. Vaig intentar fer una entrevista a alguna persona de Vox, el partit d'extrema dreta amb representació parlamentària a Espanya, però em va resultar impossible, ja que no em donaven resposta o em deien que en aquell moment estaven molt ocupats i no em podien atendre.

Després vaig agafar les enquestes que vaig fer basant-me en la part teòrica i vaig veure si els perfils tenien respostes que concordessin amb una ideologia o amb un altra i vaig fer una anàlisi. També vaig agafar uns gràfics i vaig comparar els resultats per poder extreure'n conclusions. Vaig analitzar el que em van respondre a les entrevistes i vaig fer una interpretació de les respostes que em van donar.

A partir de tota la informació que vaig aconseguir i després analitzar, vaig finalment poder extreure conclusions i fer una redacció final del treball.

2. MARC TEÒRIC

2.1. EXTREMA DRETA:

2.1.1. QUÈ ÉS LA EXTREMA DRETA?

Per entendre què és la extrema dreta primer hem de buscar la definició de dreta. El concepte de dreta, així com el d'esquerra, són etiquetes que s'utilitzen en l'àmbit de la política per a distingir les diferents ideologies que hi ha. Els ciutadans també les utilitzen per a posicionar-se quan arriba el període de les eleccions.¹

El valor principal de la dreta és la llibertat. Per a ells, l'estat ha de ser un organisme que mitjançant els seus recursos eviti que uns individus redueixin la llibertat als ciutadans. Segons Peter Glotz (1992), la dreta adopta un pensament vitalista, es centra en la llibertat individual i el territori nacional.

Per altra banda tenim els valors conservadors. Aquest tracten de la tradició conservadora, que sorgeix com a rebuig del liberalisme i la revolució francesa. Alguns d'aquests valors són contraris a qualsevol canvi radical i tot el que pot comportar això, sobretot si està relacionat amb la propietat privada. Per això la dreta sosté discursos nacionalistes i conservadors, defensant la identitat nacional.²

Els partits d'ultradreta són aquells que tenen els valors de la dreta i que ho porten a l'extrem, és a dir, són partits que tenen valors conservadors i que no els hi agraden els canvis.

2.1.2. HISTÒRIA DE L'EXTREMA DRETA

1 González Ferrer, L. E., & Queirolo Velasco, R. (2012, diciembre). IZQUIERDA Y DERECHA: FORMAS DE DEFINIRLAS, EL CASO LATINOAMERICANO Y SUS IMPLICACIONES (1130-2887). América Latina Hoy.

2 Herreros Vázquez, F. (2020). Valores y políticas que distinguen a los ciudadanos de derecha de los de izquierda (Científico titular en el Instituto de Políticas y Bienes Públicos (CSIC). Instituto de Políticas y Bienes Públicos (CSIC)

A finals del segle XVIII la societat espanyola mantenia una estructura bàsicament feudal. Es basava en l'església catòlica. Com a tota societat estamental el poder el tenia el monarca. Aquest s'anava passant de generació en generació. Aquesta base feudal es va mantenir fins al començament del segle XIX. Entre aquests dos segles podem observar un procés evolutiu i una nova elaboració d'idees. Els conservadors intentaven tornar al passat amb una visió més fictícia que real.

Van haver-hi diferents autors importants com Louis de Bonald o Joseph de Maistre entre d'altres. La majoria eren d'origen francès i defensaven la monarquia i l'església catòlica. Tant De Bonald com De Maistre sostenien l'origen diví de la societat, la superioritat de la societat sobre l'individu i la base divina de l'autoritat. Els dos tenien una visió conservadora.

Els pensadors conservadors d'aquella època pensaven que tant la reforma protestant com la revolució francesa havien sigut dos punts claus per a l'enfonsament de l'antic règim.

A finals del segle XIX Espanya es troba totalment dividida per les diferents classes socials i econòmiques. Hi ha un petit grup que concentra tot el poder i totes les riqueses i després estan els treballadors i camperols que vivien en la pobresa. Encara que l'antic règim havia sigut eliminat per les normes jurídiques, la burgesia seguia tenint molt poder polític i molts diners. El govern estava format per aquesta, ja que es seguia pensant que el poder depenia de la riquesa que tingués cada persona.

La dreta espanyola a l'època de la Restauració es va definir a si mateixa com la conservadora o la liberal. A partir de la revolució liberal es comença a fer distinció entre la dreta i l'esquerra a la premsa, en els discursos i en els estudis de ciències polítiques. Definien dreta com el corrent amb idees conservadores o tradicionals. En aquell moment era una dreta que acceptava les jerarquies com a naturals i necessàries i que estava disposada a utilitzar qualsevol mitjà per a defensar els interessos de la burgesia. També era una burgesia que no acceptava el canvi. La dreta tenia por a les demandes del proletariat per a

distribuir les riqueses en la revolució industrial i científica. Només accepten l'evolució si és lenta i compatible amb els seus interessos.³

La dreta protagonista de la Restauració és una dreta que proporciona estabilitat i pau després de molts anys de conflictes. A la Restauració es posa una dinastia, la dels Borbons. Posen una altra vegada a la monarquia com forma política de l'estat espanyol i es restauren els valors que això comporta.

A partir de llavors neix una dreta de resistència, però liberal. Amb aquesta conviuen el Carlisme, y el Tradicionalisme.

El Carlisme era un moviment polític tradicionalista que venia de l'absolutisme. Sorgeix a mitjans del segle XIX i està en contra del liberalisme. Vol retornar a l'antic règim.

En aquell moment hi ha un dret liberal en contra de l'establiment de la democràcia. La dreta s'adona que l'antic règim forma part del passat i que s'ha d'adaptar a les noves realitats econòmiques i socials.

En el 1868 hi ha la revolució de setembre. Aquesta provoca la caiguda de la reina Isabel II.

La primera república comença a l'11 de setembre de 1873. Aquesta va ser desastrosa i porta a Espanya a una època de caos i malestar social. Llavors entra el govern Antonio Cánovas. La seva arribada es viu a Espanya com si fos la salvació per al país. No obstant això, el govern que volia Cánovas no era ni democràtic ni social.⁴ Un element important de la dreta conservadora és el fonament religiós

En el 1898 el sistema polític de Cánovas va començar a fallar i va donar peu a una crisi que va ser tancada pel cop d'estat de Primo de Rivera l'any 1923. Primo de Rivera va anul·lar la constitució i va imposar una dictadura que va

3 Bulletin d'Histoire Contemporaine de L'Espagne, 2^e trimestre 2010, pp. 21-57.

4 Rodríguez Jimenez, J. (2020). LA EXTREMA DERECHA EN ESPAÑA: DEL TARDOFRANQUISMO A LA CONSOLIDACION DE LA DEMOCRACIA (1967—1982) (CATEDRÁTICO DE HISTORIA CONTEMPORÁNEA). UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID Facultad de Geografía e Historia. Dpto. de Historia Contemporánea.

durar set anys. La dictadura va influir molt a la dreta de la segona república. Va ser el primer moviment de dretes després del Maurisme.⁵

Al segle XX van aparèixer tres noves corrents de pensament. La dreta autoritària, la dreta radical i el feixisme. El feixisme neix com a tàctica contra el socialisme.⁶

Per a la dreta, l'element d'ordre és el principal element del seu discurs. No volen perdre el poder i cedir-lo als republicans, socialistes o als anarquistes. Ni tan sols volien ampliar el sistema perquè altres tinguessin el poder fins que no s'hagués acceptat la constitució de l'any 1876.

Primo de Rivera va crear un partit polític el 24 d'abril del 1924. Aquest partit va ser un partit de dretes, conservador i nacionalista. Aquest va introduir a la dreta uns elements verbals i ideològics que després serien una part clau per a la creació de feixisme.

L'any 1930 cau la dictadura del Primo de Rivera, ja que comença a tenir moltes crítiques per part dels universitaris i dels intel·lectuals. Aquest acaba dimitint. Això afecta negativament a la corona i provoca que el 14 d'abril del 1931 Espanya torni a ser republicana. A partir d'aquí comença la Segona República. Aquesta dura fins al 1939.

En els dos primer anys de la república el feixisme va passar desapercebut. Però, a partir del 1933, van passar a rebre atenció dels polítics espanyols tant per raons internes com internacionals. Al 29 d'octubre de 1933 es va fundar la Falange Espanyola. Aquesta tenia un vincle fort amb l'extrema dreta espanyola.

Del 1936 fins al 1939 va haver-hi la Guerra Civil Espanyola. En aquesta hi havia dos bàndols: el bàndol republicà i el bàndol nacional. Al final guanya ell bàndol nacional, que també eren de dretes.

L'any 1939 comença la dictadura franquista. Aquesta etapa va ser una de les més dures i difícils a Espanya.

5 Bulletin d'Histoire Contemporaine de L'Espagne, 2e trimestre 2010, pp. 21-57.

6 Rodríguez, J. (2005). De la vieja a la nueva extrema derecha (pasando por el fascismo). HAOL, 9, 87-96.

Quan Franco mor i s'inicia la transició, es nomena extrema dreta a aquells que segueixen tenint el mateix corrent ideològic que tenia ell. Aquesta va passar de ser l'extrema dreta franquista a ser una extrema dreta de la transició democràtica.⁷

En aquell moment l'extrema dreta perd forces i casi no hi havia representants parlamentaris i només influeix com a grup de pressió. Aquesta només va tenir certa importància a l'etapa de la transició democràtica, ja que a l'any 1982 es va dividir i va rebre poc suport social. Les formacions polítiques que van sorgir en aquell moment que es consideraven d'ultradreta se'ls hi va aplicar el nom de neofeixistes. La cultura política de la ultradreta a aquell temps estava centrada en la defensa i l'exaltació de la religió catòlica i el nacionalisme.

A partir de llavors la ultradreta no semblava que remuntés, és a dir, va començar a desaparèixer i va quedar amagada a les ombres.

A finals del segle XX semblava que la ultradreta anava a tornar i tindria com a principal ideologia el racisme o la xenofòbia.⁸

En 2018 apareix Vox, que suposa un canvi a la política d'Espanya. Aquest representa a l'extrema dreta que semblava que estava desapareguda a Espanya.

2.1.3. VOX:

Vox va sorgir l'any 2013 però els seus inicis parteixen de la creació d'una plataforma anomenada *reconversion.es*. Aquesta va ser impulsada per a uns quants membres del PP que no estaven gaire contents amb el president d'Espanya en aquell moment, Mariano Rajoy.

La seva primera victòria va ser l'any 2018 a les eleccions d'Andalusia. Hi va haver tres principals raons per a què això passés: la crítica cap a l'independentisme català, l'exhumació de Franco i un PP dividit i inestable.

7 Marcet, J. (2012). La derecha en España: una aproximación histórica. Institut de Ciències polítiques i socials.

8 Del Rio, M. (2011). La extrema derecha neofranquista a inicios del postfranquismo. Hmic, IX, 92-106.

Així doncs, Vox es presenta a les eleccions d'Andalusia de 2018 amb un programa anomenat 100 mesures per l'Espanya viva on va obtenir 12 escons, convertint-se així en una peça clau perquè es formés un govern de coalició de dretes liderat pel PP.

A les eleccions generals del 28 d'abril de 2019 aconseguix entrar al Congrés de Diputats amb 24 escons i a les segones eleccions celebrades el 10 de novembre de 2019 augmenta la xifra i aconseguix 52 escons. A les eleccions europees del 26 de maig del mateix any, Vox aconseguix entrar al Parlament Europeu amb 3 escons. A més a més, també entra en diferents parlaments autonòmics a Espanya.

Vox es presenta amb un programa anomenat *100 mesures per l'Espanya viva*. Aquest document retrata el seu caràcter ideològic. La presentació del document a la seva pàgina web diu que és un document que "atén als problemes que més preocupen als espanyols: la unitat d'Espanya, la destrucció de la classe mitjana, els impostos elevats, la seguretat de les nostres fronteres i les retallades a la nostra llibertat"⁹. Així com ells diuen, podem observar que el seu programa és bastant nacionalista. Té diferents apartats que parlen sobre diversos temes: Espanya, unitat i sobirania, llei electoral i transparència, immigració, lluita contra el fonamentalisme islàmic, defensa, seguretat i fronteres, economia i recursos, un nou sistema impositiu, salut, educació, tradicions i cultura, vida i família, Espanya per sobre dels partits polítics, llibertats i justícia, justícia independent i eficaç, Europa i Internacional.

En aquests punts el que més crida l'atenció és la crítica a l'independentisme català i l'al·lusió a què volen acabar amb les autonomies; la derogació de la llei de memòria històrica i la llei de violència de gènere; la creació d'una llei que protegeixi la tauromàquia; el pin parental; tota la qüestió amb els immigrants, la qual parla per exemple de retornar al país d'origen a aquells immigrants que venen sense papers, és a dir, de manera il·legal; endurir les lleis per a aquelles empreses, organitzacions o ONG a les quals anomena màfies que ajudin als immigrants il·legals a arribar fins a Espanya o treure-li la seguretat social als

9 Vox. (2018). 100 medidas para la España viva. Recuperado de voxespaña.es

immigrants; treure de la sanitat pública aquelles operacions que segons ells no són per qüestions de salut com l'avortament o el canvi de gènere, etcètera...

Vox, per intentar arribar a la gent, ha fet una campanya electoral no només per a la classe mitja/alta, sinó que també ha intentat arribar a la classe treballadora. Ha posat taules d'informació a barris obrers i ha fet eslògans perquè es sentin representats. No obstant això, el seu programa electoral no té cap apartat que proposi alguna llei per a protegir al treballador. La majoria de mesures que estan posades per a l'economia del país estan relacionades amb la baixada d'impostos, la des-regularització del salari i mig privatitzar el sector públic.

És bastant sorprenent la importància que li dóna a tot el tema dels immigrants i a l'islam. Per al tema dels immigrants hi ha tota una secció completa. Parla sobre diferents temes però, sobretot, exposa les idees de fer fora i retornar al seu país a tots els immigrants il·legals i també a aquells que hagin comès delictes greus o reincidit en delictes lleus. Vol treure-li la seguretat social als immigrants il·legals. Amb el tema de l'islam proposa tancar totes les mesquites i prohibir l'islam a l'educació pública. Vol posar murs a les fronteres amb Ceuta i Melilla i també augmentar el pressupost per a defensa.

En general en el programa de Vox podem veure que la seva ideologia és d'extrema dreta. Aquest té diferents components ideològics que expressa en el document que va presentar per a les eleccions d'Andalusia.

El nacionalisme està present en pràcticament tots els seus discursos i propostes. Volen que Espanya sigui una única nació i, fins i tot, pensen que les autonomies són un obstacle per a aconseguir aquesta unitat. També volen donar-li més importància a l'himne, a la bandera i a la corona. Volen posar al castellà com a llengua nacional i fer que el català, el gallec o l'euskera passin a ser un segon idioma.

Podem trobar també el nativisme. Vox moltes vegades té un discurs xenòfob i racista. Pensen que els espanyols han d'anar primer. Aquest tema el podem veure molt bé als apartats d'immigració i defensa, seguretat i fronteres.

I finalment l'autoritarisme. Vox vol un model basat en la llei i l'ordre. Està a favor de posar càstigs molt durs cap a qualsevol persona que estigui involucrada o

relacionada amb algun crim. Al seu programa hi ha lleis per endurir les penes contra la immigració il·legal, contra els que ofenen símbols d'Espanya i contra els que agredeixen a metges privats i als treballadors de la seguretat. A més a més pretenen restaurar la cadena perpètua i estan a favor de legalitzar les armes.

És un moviment que té lligams amb el Franquisme i que té coses en comú. Els líders de Vox tenen un revisionisme històric amb el passat autoritari que es va donar a Espanya amb Franco. Estan en contra de la Llei de Memòria Històrica, ja que, segons ells, *"no es pot utilitzar el passat per a dividir-nos, al contrari, hem d'homenejar a tots aquells que al llarg de la història han lluitat per Espanya"*¹⁰. Encara això, no hi ha cap evidència del fet que bon vulgui tornar a l'època de Franco.

Tenen també valors tradicionals. Aquest sempre han estat en els partits d'extrema dreta. Vox defensa l'antifeminisme, l'antiavortament, la defensa de la família tradicional, li dóna molt de valor al món rural... Volen posar una llei intrafamiliar i eliminar la llei de violència de gènere, ja que creuen que aquesta discrimina als homes i els fa sentir inferiors i vulnerables. Vox també vol treure-li les subvencions a les organitzacions feministes i LGTBI, ja que segons ells solen ser "comunistes i radicals"

Vox, econòmicament parlant, és un partit neoliberal, és a dir, defensa el lliure mercat, la llibertat individual i la propietat privada. No obstant això, aquest punt no és un tema central en els discursos de Vox com o pot ser el racisme o els valors tradicionals i li donen menys importància.¹¹

2.1.4. EXTREMA DRETA A EUROPA

Des de finals del segle XX i començament del segle XXI han anat apareixent diferents partits polítics als països d'Europa que han canviat la situació política en la qual ens trobàvem. Al principi aquests partits tenien poc suport, ja que en la Segona Guerra Mundial s'havien destruït en què en aquell moment es

10 Vox. (2018). 100 medidas para la España viva. Recuperado de voxespaña.es

11 Ferreira, C. (2019). Vox como representante de la derecha radical en España: un estudio sobre su ideología. Revista Española de Ciencia Política, 51, 73-98. Doi: Disponible en: <https://doi.org/10.21308/recp.51.03>

considerava extrema dreta. Malgrat això, amb el pas del temps, van anar agafant forces i cada vegada hi havia més gent que els hi donava suport. Aquests partits tenen punts en comú amb aquells que abans es classificaven com a feixistes però no busquen un model d'estat totalitari una dictadura.

A l'Europa occidental han intentat fer-se un lloc al govern sense símbols o idees feixistes i sense aquella gent a la qual es considerava radical. Diferents moviments que abans es consideraven que tenien una ideologia feixista s'han adaptat al context polític en què ens trobem i han aconseguit fer-se un lloc.

Sí que és cert que entre l'extrema dreta que hi havia abans a Europa i l'extrema dreta que trobem avui en dia hi ha certes similituds i podem trobar actituds tradicionals dels moviments populistes i feixistes.

A Europa, en els últims anys ha crescut un moviment conservador. Aquest es caracteritza per tenir idees nacionalistes i defensar la tradició familiar i els drets d'aquesta.

Una altra raó per al creixement de l'extrema dreta en els últims anys ha sigut els immigrants. Pensen que la gent que ha de viure a la seva nació han de ser les persones que han nascut en aquesta i no gent que venen de fora. Pensen que aquests amenacen a la unitat del país. S'ha assenyalat molt als immigrants dels països musulmans i s'han pres mesures com la prohibició del hiyab o el burka, així com la prohibició de construcció de mesquites perquè pensen que l'islam és una amenaça per a la seguretat i la identitat nacional. Els ciutadans se senten amenaçats per l'arribada d'immigrants. Es pensen que al tenir un nivell socioeconòmic baix si van al seu país els hi treuràn les oportunitats de treball i se senten més insegurs.

L'extrema dreta a la Unió Europea reapareix quan torna la crisi. Aquests partits sempre guanyen importància en aquestes situacions.

En els últims anys el panorama polític hi ha hagut un creixement de suport cap a l'extrema dreta. Encara que l'èxit polític depèn una mica de cada país, els vots cap a aquest partit han anat en augment. No obstant això, hi ha també partits que han perdut suport o que han desaparegut totalment i no a tots els països d'Europa l'extrema dreta té bons resultats. En alguns països tot i que ha

augmentat el seu suport i la seva visibilitat, encara no tenen grans majories ni victòries. Els millors resultats han estat el Partit popular de Suïssa (29,4%) i el partit de la llibertat d'Àustria (26,9%). Això vol dir que encara que s'han donat situacions favorables per al creixement de la dreta a Europa com la crisi econòmica del 2008 o la crisi dels immigrants a 2015, l'extrema dreta no ha pogut superar el 30% dels vots.

Gràcies als vots que aconsegueixen en les eleccions, l'extrema dreta ha aconseguit fer-se un lloc als governs de diferents parts d'Europa. Alguns ha aconseguit participar en les institucions governamentals gràcies a coalicions amb altres partits o bé amb acords de suport a governs en minoria.

La influència dels partits en els governs es centra quasi al complet en la immigració. Això no obstant, que la política d'immigració hagi canviat no es gràcies a la seva incorporació als governs, sinó que majoritàriament es deu a la influència sobre altres partits. Això va passar a causa del creixement d'aquests partits i l'augment d'atenció dels mitjans de comunicació ha generat molta pressió sobre els partits de centredreta.¹²

2.1.5. EXTREMA DRETA ARREU DEL MÓN:

En els últims anys al món han succeït molts canvis i això ha portat a un nou creixement de l'extrema dreta. Aquesta que semblava desapareguda després de la victòria dels aliats a la Segona Guerra Mundial ha tornat a aparèixer i ha portat amb ells modificacions a alguns governs de tot el món.

A Amèrica Llatina ha estat en un constant conflicte entre els governs progressistes i els governs liberals. Això ha afectat molt en la relació entre països i entre els mateixos habitants d'un país.

En 2018 van succeir diversos enfrontaments electorals que van influir molt a establir el camí ideològic de Llatinoamèrica. Aquest va ser el cas de Brasil. Portaven molt de temps amb un govern d'esquerrres quan diversos factors van fer que aquest perdessin suport i acabés pujant Bolsonaro, un president d'un

12 Hortal, M. (2019). La nueva extrema derecha europea: análisis del discurso de Vox (Grado en ciencia política y gestión pública). Universidad del País Vasco.

partit d'extrema dreta amb propostes radicals. Aquest va aplicar diverses mesures nacionalistes i conservadores, va mantenir una postura radical sobre el rol de la família tradicional i va privatitzar moltes empreses del sector públic. La pujada al poder de l'extrema dreta a Brasil és causada per diversos factors com per exemple que es va donar en un moment de crisi entre els partits brasilers i que el país ja venia d'una crisi política i econòmica. Tot això ha fet que es desenvolupi una ideologia conservadora i amb tendència cap a la dreta que ha permès que el govern discrimini a les minories i canviïn els dissenys institucionals.¹³

El 20 de gener de 2017 Donald Trump es converteix en el president dels Estats Units. Aquest utilitza una campanya electoral basada en la por de la ciutadania. Es diu que té una ideologia populista. Donald Trump està en contra de diversos moviments com el feminisme, el antiracisme, el col·lectiu LGTBI, els immigrants... Es diu que té una ideologia anomenada la dreta alternativa. Aquesta es caracteritza per persones que consideren que han sigut traïts per un partit republicà que està massa a prop del partit demòcrata. Aquestes han adoptat idees de l'esquerra com el multiculturalisme, l'acceptació de la creixent immigració i la integració de Estats Units a dins del marcat global. Aquest és un nou perfil d'ideologia política que s'ha donat a EEUU. Donald Trump sol ser reactiu, és a dir, està contra tot moviment que podríem considerar progressista.¹⁴

2.1.6. PENSAMENT QUE TÉ DEL FEMINISME:

En aquest moment arreu del món hi ha una dreta anomenada "moderna" i que està adaptada al moment històric en el qual ens trobem. Es basa en les etiquetes que posa la societat. Aquesta dona suport al capitalisme i al patriarcat i, per tant, es basa en les desigualtats que trobem a la societat tant econòmiques com de gènere i no està d'acord amb les idees que presenta l'esquerra i que anomena com progressistes. L'extrema dreta sol pensar que el mèrit és el que porta a l'èxit i que hi hagi menys dones ocupant llocs de treball

13 Sanahuja, J., & Comini, N. (2018). Las nuevas derechas latinoamericanas frente una globalización en crisis. Nueva Sociedad, 275, 32-46.

14 Ramírez-Nárdiz, A. (2020). Aproximación al pensamiento político de Donald Trump: ¿es el presidente de Estados Unidos populista?. Revista Española De Ciencia Política, 52, 59-83. doi: 10.21308/recp.52.03

més importants o menys dones a la política no vol dir que la societat sigui masclista i injusta, sinó que simplement ells s'ho mereixen més i són més capaços de fer les coses però no perquè siguin homes, sinó perquè individualment tenen aquestes qualitats. Per a ells la pobresa només indica que la persona no s'ha esforçat suficient o que té menys qualitats o capacitats per arribar a llocs més alts i per això que les persones més poderoses siguin homes blancs, heterosexuels i provinents d'una família rica no té res a veure amb el seu èxit.¹⁵

Què opina Vox?

En el programa que va presentar Vox per a les eleccions del 28 d'abril hi ha diferents apartats que volen canviar la situació actual de les dones a Espanya.

La proposta 12, què és la primera de totes en relació amb les dones, tracta sobre les dones a la política. Vox vol aplicar una llei que porti a terme una supressió de les quotes en les llistes electorals. Això vol dir que cada partit decidirà sobre els seus militants. Hi ha una llei que contraresta això que es va fer en 2008 per a que hi hagués més igualtat al parlament Espanyol on els partits han de tenir com a mínim un 60%-40%.

La mesura 56 afecta tant a la dona com als transsexuals. Aquesta es basa en treure de la Sanitat pública totes aquelles intervencions que no siguin per salut com per exemple l'avortament o el canvi de sexe. Això vol dir que Vox no ho considera com un dret de decidir sobre el seu cos, sinó que ho considera una operació que no té res a veure amb la salut. Aquest apartat s'ajunta amb la proposta 75 que està a favor de "defensar la vida des de la concepció fins a la mort natural". Aquesta expressa que Vox vol que les dones estiguin obligades a donar a llum i com a alternativa els hi proposa donar-los en adopció. També diu que "és fonamental que les dones amb embaràs inesperat tinguin informació veraç, insistència i alternativa".

En la mesura 63 del programa Vox proposa crear el Pin parental. Aquesta es basa en el fet que els pares donin consentiment perquè els seus fills facin

15 Rodríguez Palop, M. (2019). *Revolución feminista y políticas de lo común frente a la extrema derecha* (1st ed.). Barcelona: Clacso.

qualsevol activitat en la qual es parli de sexualitat, valors ètics, socials, cívics, morals... Aquesta de primeres sembla que no afecta gaire directament a les dones però en realitat és una de les més importants i que pot tenir més repercussió en un futur. Si es necessita l'obligació dels pares per a donar xerrades d'educació sexual o sobre el feminisme vol dir que hi haurà nens i nenes que creixeran sense aquesta informació. La desinformació sempre ha sigut el pitjor enemic tant del feminisme com del col·lectiu LGTBI, ja que crea moltíssima desigualtat i significaria tornar a fa molt de temps i un pas enrere tant en la lluita per aconseguir els drets tant per les dones com del col·lectiu LGTBI.

Una de les més comentades ha sigut la proposta 70. Aquesta vol treure la violència de gènere perquè, segons ells "discrimina els homes" i posar en canvi una llei de violència intrafamiliar que "protegeixi a les dones, als homes, a la gent grans i als nens petits". També vol suprimir els organismes feministes i fer una "persecució" de les denúncies falses i protegir al menor en el procés del divorci. Aquesta llei deixaria a l'estacada a aquelles dones que pateixen violència de gènere. A més, la idea de suprimir associacions i òrgans feministes que normalment estan destinats a ajudar legalment, psicològicament i econòmicament no ajudaria gents a què la situació envers les dones millores i suposaria que moltes dones perdessin el suport que tenen.¹⁶¹⁷

2.2. ELS FEMINISMES

2.2.1. QUÈ ÉS EL FEMINISME

El feminisme és un moviment polític i social que busca acabar amb l'opressió que han patit les dones al llarg dels anys. Aquest sorgeix davant la necessitat d'actuar sobre el conflicte que ve determinat pel fet de néixer dona o home. La diferència biològica que hi ha des d'un començament és la que atorga més drets o poders als homes pel simple fet d'haver nascut així i crea una desigualtat a la societat que es dona tant a l'àmbit social com al cultural i també econòmicament.

16 Vox. (2018). 100 medidas para la España viva. Recuperado de voxespaña.es

17 Garrido, I. (2019, 31 marzo). ¿Qué dice el programa de Vox de las mujeres? Recuperado de https://www.elplural.com/politica/que-dice-el-programa-de-vox-de-las-mujeres_213551102

El feminisme és un moviment per acabar amb el sexisme, l'explotació sexista i l'opressió.¹⁸

2.2.2. HISTÒRIA DEL FEMINISME

No es pot dir amb exactitud quan va començar el feminisme. Això es deu al fet que en sentit més general, sempre hi ha hagut dones que individualment s'han queixat de les injustícies que patien sota un sistema patriarcal i lluitaven perquè es pogués canviar la situació i aconseguir una societat més igualitària.

Algunes autores com Sheila Bowbotham situen el naixement del feminisme a finals del segle XIII quan Guillem de Bohemia va plantejar crear una església només de dones. A aquesta hi acudien tant dones del poble com burgeses i aristòcrates. La secta va ser denunciada per la Inquisició al principi del segle XIV.

A França al segle XVII, van començar a aparèixer els salons i a convertir-se en espais públics capaços de generar noves normes i valors socials. Aquí les dones tenien una notable presència i protagonisme en el moviment literari i social conegut com a preciosisme. Les precioses, van revitalitzar la llengua francesa i van imposar nous estils amorosos. Aquestes van establir les seves normatives en un terreny en el qual les dones rarament havien decidit.

En un pensament il·lustrat, el feminisme es basa en la igualtat al voltant d'aquesta política. Amelia Varcárcel va dir que el feminisme neix a la il·lustració com a resultat de la lluita sobre la igualtat i diferència de gèneres i es va crear un nou discurs crític que s'utilitza a les categories universals de la filosofia. En el llibre anomenat *Ahora, feminismo. Cuestiones candentes y frentes abiertos*¹⁹ explica el recorregut que el feminisme des dels seus inicis fins a la modernitat. Amelia Varcárcel és una filòsofa espanyola que es

18 Montero, J. (2006). Feminismo: un movimiento crítico. *Intervención Psicosocial*, 15(2), 167-180.

19 Varcárcel, A. (2019). *Ahora, Feminismo: Cuestiones candentes y frentes abiertos* (Feminismos) (1.a ed.). Ediciones Cátedra.

considera part del feminisme filosòfic. Va treballar amb Celia Amorós i Victoria Camps.²⁰

El feminisme comença a tenir finalitats concretes a partir de la revolució francesa. Diferents autors, com Geneviève Fraisse²¹ i Celia Amorós²², senyalen la obra de Poulain de la Barre i els moviments feministes que hi ha en la revolució francesa com a dos fets clau, un de manera teòrica i l'altre de manera pràctica. Així és com es comença a donar forma al feminisme modern.

Poulain de la Barre va ser un escriptor, sacerdot, filòsof cartesià i persecutor del feminisme. Aquest entra en contacte amb el feminisme a través dels salons francesos on es troba amb el moviment de les precioses. L'any 1673 va publicar anònimament un text sobre la igualtat de sexes on demostra que les dones pateixen un tracte desigual i que això no és causat per un raonament natural, sinó que es deu als prejudicis culturals. Diverses autors com Geneviève Fraisse i Celia Amorós assenyalen aquesta obra, ja que va ser la primera obra que es centra en demanar la igualtat entre sexes.²³

La Revolució Francesa (1789) tenia com a objectiu aconseguir la igualtat jurídica, les llibertats i drets polítics. A aquesta no només podem veure com les dones agafen una gran part del protagonisme en el successos revolucionaris sinó que podem observar també com apareixen demandes més contundents de la igualtat sexual. En la revolució francesa les dones van començar a expressar-se de manera col·lectiva. No obstant això, va sorgir la contradicció que va marcar la lluita del feminisme. Encara que les dones van estar molts presents, la majoria de millores que es van aconseguir no els hi van afectar. Es va comprovar que la república no estava agraïda a les dones per la contribució, la lluita i l'esforç que van fer, igual que els homes, sinó que només se'ls hi va reconèixer els seus mèrits com a mares i esposes dels homes. Entre els

20 Colaboradores de Wikipedia. (2020, 11 agosto). Amelia Valcárcel. Recuperado 28 de agosto de 2020, de https://es.wikipedia.org/wiki/Amelia_Valc%C3%A1rcel

21 G. Fraisse, *Musa de la razón*, Cátedra, Madrid 1991, p. 194

22 De Celia Amorós sobre Poulain de la Barre: "El feminismo como exis emancipatoria" y "Cartesianismo y feminismo. Olvidos de la razón, razones de los olvidos", en *Actas del Seminario...*, pp. 85— 104. Sus tesis sobre la relación entre feminismo e Ilustración están sintetizadas en "El feminismo: senda no transitada de la Ilustración", *Isegoría*, n. 1 1990.

23 Poullain de la Barre. (2020). Retrieved 3 August 2020, from https://es.wikipedia.org/wiki/Poullain_de_la_Barre

il·lustrats francesos i podem destacar a Condorcet, el qual amb la seva obra *Bosquejo de una tabla histórica de los progresos del Espíritu Humano* (1743) va reclamar el reconeixement a les dones per al seu paper social. Aquest va fer una petició que va ser denegada que es basava en el fet que les dones a la república fossin educades igual que els homes. També va escriure un dels millors al·legats feministes de l'època. El va escriure l'any 1790 i es titulava *Sobre la admisión de las mujeres al derecho de ciudadanía*.

Un dels moments més importants de la conscienciació feminista de les dones a l'època va ser l'escrit de Olympe de Gouges, una dona de poble que tenia tendències polítiques moderades. Va escriure *Declaración de los derechos de la mujer y la ciudadana* l'any 1791. En aquest plasma la seva idea sobre els drets de les dones i el poc reconeixement que se'ls va donar després de la Revolució Francesa. També denunciava que la revolució s'havia oblidat de les dones en el seu projecte igualitari i alliberador. Ella demanava llibertat, igualtat i drets polítics per a les dones i especialment el dret al vot per a elles. Aquesta finalment va acabar a la guillotina per ordre del govern del Robespierre.

Poc després, l'any 1792, Mary Wollstonecraft va escriure l'obra *Vindicación de los derechos de la mujer*. Les dones van començar a exposar les seves queixes i van acabar aconseguint els drets que demanaven. La transformació dels segles anteriors va ser el pas que va donar el feminisme per passar de ser un gest individual a ser un moviment i una lluita col·lectiva.

Sense dubte la Revolució Francesa va ser una derrota per al feminisme. Els clubs feministes van acabar tancats pels jacobins entre 1793 i en el 1794 es va prohibir la presència de les dones en qualsevol activitat política. El codi civil napoleònic del 1804, que va recollir tots els avenços socials de la revolució, va negar a les dones els drets civils reconeguts per als homes i va imposar lleis discriminatòries com definir que la llar era normes àmbit per a les dones. Es va crear un dret civil homogeni on les dones eren considerades menors d'edat i per això depenien dels seus pares, marits o inclús dels seus fills. Es van fixar delictes específics com l'adulteri o l'avortament. També es va excloure a les dones de l'àmbit educatiu. Totes aquelles dones que van donar la seva opinió van acabar igual, o a la guillotina o a l'exili. La premsa revolucionària de l'època

va explicar que allò es devia al fet que les dones havien transgredit les lleis de la naturalesa abandonant el seu paper com a mares i esposes volent transformar-se com a homes.

Després d'aquest període apareix la misogínia romàntica. Aquest pensament es basava en pensar que tots els homes eren genèticament superiors a les dones. Va lligat a un discurs religiós. Per a construir aquest pensament es va atribuir una sèrie d'atributs tant al sexe masculí com al sexe femení. Estava en contra de la igualtat de gènere i sobre la posició que tenia la dona en la societat. El pensament no contemplava solucionar les injustícies entre sexes i a més a més afirmava que era positiva. Els romàntics van idealitzar a la dona perfecta a la vegada que a les dones de la realitat els hi deixen sense drets ni autonomia. Aquest discurs intenta deixar fora a les dones de la ciutadania i exposa que aquestes s'han de dedicar a la llar, perquè és el que diu la seva naturalesa. Aquest pensament va ser utilitzat contra la segona onada del feminisme, el sufragisme.²⁴

Diferents filòsofs de l'època van donar suport a aquest pensament. Hegel exposa en la Fenomenologia del Espiritu que el camí que han de prendre les dones és el de la família mentre que els homes s'han de dedicar a l'estat i que això era natural i no es podia contradir. També Rousseau, Schopenhauer, Kierkegaard i Nietzsche van donar suport a aquesta filosofia.

Al segle XIX apareix el feminisme, per primera vegada, com un moviment social amb caràcter internacional i amb una identitat organitzativa i teòrica. A més, va ocupar un lloc important en altres moviments com el socialisme i l'anarquisme. Aquest va heretar gran part de les demandes que s'havien fet a la il·lustració i es van afegir les injustícies que es van començar a donar tant a la revolució industrial com al capitalisme. La lluita es va topar amb el fet que a les dones se'ls negava els drets polítics i civils i que a la classe obrera es va quedar al marge de tota la riquesa que produïa la societat. A causa d'aquests fenòmens es va viure una època de degradació i misèria. A partir d'aquí van néixer molts moviments socials.

24 Varcárcel, A. CAPÍTULO I: Misoginia romántica a Hegel, Schopenhauer, Kierkegaard, Nietzsche (pp. 13-16).

Com era d'esperar, el capitalisme no va ajudar gens a les diferències entre sexes. El nou sistema econòmic va incorporar a les dones com a treballadores amb sous més baixos i sent més submises que els homes. En canvi, a la classe alta es va produir el fet contrari. Aquestes van començar a indignar-se per la situació de propietat legal dels seus marits i pel fet que no hi hagués la mateixa educació per als homes com per les dones. Aquestes comencen a organitzar-se entorn de la reivindicació del dret al sufragi, és a dir, el dret al vot. D'aquí el nom de sufragistes. Aquestes lluitaven per la igualtat en tots els aspectes i tots els àmbits. Elles consideraven que una vegada aconseguissin el vot i l'accés al parlament, podien canviar tots els aspectes judicials, de lleis i institucions. A més cal afegir que el vot era una manera d'unir a totes les dones encara que tinguessin ideologies polítiques molt diferents.

A mitjans del segle XIX va començar a imposar-se en el moviment obrer el socialisme d'inspiració marxista. Encara que les dones socialistes demanaven suport a les sufragistes, també les consideraven les seves enemigues, ja que creien que s'oblidaven de la situació de les proletàries. Això va provocar una desunió en el moviment.

Els països on hi va haver més lluita per part de les sufragistes van ser EUA i Anglaterra. Aquestes van participar en les protestes per l'abolició de l'esclavitud. L'any 1848 Elizabeth Cady Stanton va crear en una església el primer congrés per demanar els drets civils de les dones. Acabada la guerra civil se'ls va cedir el vot a les persones negres però no a les dones. En el 1920 la constitució va reconèixer el dret al vot sense discriminació de sexe.

El moviment a Anglaterra va ser un dels més potents en l'àmbit mundial. Es va lligar la lluita de les sufragistes amb la lluita en contra de l'explotació de les dones i els nens a les fàbriques. Des del 1866 quan el diputat John Stuart Mill va presentar una petició al parlament a favor que les dones poguessin votar. Tot i així els esforços d'aconseguir alguna cosa intentant convèncer o persuadir als polítics no va tenir gaire efecte i van passar a accions més radicals. L'any 1903 es va crear la Woman's Social and Political Union que, dirigida per Emmiline Pankhurst, va organitzar manifestacions violentes i sabotatges aconseguint així la unió de dones de diferents classes socials. L'any 1913 van

declarar-la il·legal i les dones que hi formaven part van ser perseguides i empresonades. El començament de la primera guerra mundial va capgirar la situació. El govern britànic va declarar l'amnistia per a les sufragistes i les van posar a substituir als homes a les fàbriques. Una vegada passat tot això se'ls va concedir el dret al vot.

A l'estat espanyol el feminisme va arribar una mica més tard. En la república del 1914 es va aprovar un article a la constitució que va reconèixer a les dones el seu dret a vot. L'any 1920 existien diferents associacions que defensaven l'educació de les dones, la reforma del codi penal i el dret a vot.

A l'Amèrica llatina el sufragisme no va tenir tanta rellevància com a EUA i Europa. Això es deu al fet que les elits van participar menys i que les feministes van tenir menys repercussió i veu. L'any 1921 es va crear El partit feminista que va participa diversos cops a les eleccions. A partir d'aquí les dones van adquirir un rol important a la política.

En finalitzar la segona guerra mundial la majoria de dones van aconseguir el dret al vot en quasi tots els països europeus però també va disminuir les lluites feministes. Tant el govern com els mitjans de comunicació es van encarregar d'allunyar a les dones dels treballs obtinguts en la guerra i van retornar a fer la seva feina de cuidadores de la llar. Les dones es van tornar a trobar amb el paper que tenien abans de la segona guerra mundial. Llavors es va publicar una obra que va ser essencial per al feminisme: *El segundo sexo* de Simone de Beauvoir (1949). Aquesta obra era una conclusió del sufragisme o una porta cap a la tercera onada del feminisme.

La publicació del llibre de Betty Friedan titulat *La Mística de la feminidad* del 1963 és una descripció del model femení que avalava la política d'aquell moment. Ella pensa que el problema que tenim les dones és "un problema que no té nom". Aquesta va contribuir a la fundació d'una de les organitzacions feministes més poderoses l'any 1966 anomenada Organización Nacional para las Mujeres (NOW).

A partir d'aquí neix el feminisme liberal. Aquest es caracteritzava per definir la situació de l'època com una gran injustícia i plantejava una reforma al sistema

per a aconseguir per fi la igualtat entre els sexes. Aquestes creien que un dels principals problemes era l'exclusió de les dones en esfera pública. Per això des d'un principi van intentar promoure l'ocupació de llocs importants amb figures femenines. Encara això el feminisme radical va acabar empenyent a les feministes més joves cap a una esquerra radical. El feminisme liberal va ser el protagonista durant els anys seixanta i setanta.

A partir dels anys setanta hi ha un canvi polític. Neix el que s'anomenarà com "la nova esquerra". Aquesta es basa en moviments radicals com el moviment estudiantil, el moviment antiracista, el pacifista i també el feminisme. Aquest moviments no volien canviar la política, sinó que volien formar un altre estil de vida. Les feministes van decidir que la lluita era seva i es van separar dels homes en aquesta. Aquí es va produir la primera divisió entre feministes: les polítiques i les feministes. Totes elles formaven part del feminisme radical per la seva posició antisistema i perquè volien allunyar-se de les feministes lliberals però les seves diferències van ser importants.

Les diferències entre elles es basaven en quin era l'enemic principal del feminisme. Les feministes defensaven que l'opressió de les dones no era una simple conseqüència del sistema, sinó que era un sistema de dominació de l'home, les polítiques creien que aquest també eren víctimes del sistema i remarcaven el no enfrontament amb ells. En un principi les polítiques eren majoria, però a mesura que va anar transcorrent el temps moltes es van acabar passant a l'altra banda i això va fer que finalment acabessin sent minoria.

En la dècada dels vuitanta va aparèixer una formació conservadora que va intentar relega al moviment feminista. Es va intentar a alguns llocs crear organismes d'igualtat perquè construïssin un model femení conservador. Mentre el feminisme que es trobava en els poders polítics va reclamar visibilitat. Encara això, el poder, l'autoritat i el prestigi seguia en mans masculines. El feminisme no va desaparèixer però sí que va sofrir grans transformacions. Aquestes van ser a causa dels èxits que van tenir en el passat.²⁵²⁶

25 de Miguel, A. (2011). Los feminismos a través de la historia. Mujeres En Red, 3-40.

Al segle XXI els moviments feministes segueixen existint però amb grans canvis. Neixen molts tipus de feminismes i hi podem trobar una gran diversitat de moviments i pensaments. Per això per parlar del feminisme al segle XXI hem de parlar en plural. No tenim un únic punt de vista, sinó que cada vegada hi ha més mirades de dones que expliquen les seves vivències i les seves experiències.

El feminisme des de la seva creació sempre ha donat suport a totes aquelles causes i col·lectius que es trobaven en desigualtat.

Des de fa molt de temps les feministes han sigut aliades del col·lectiu lgtbiq+. Els dos moviments han patit desigualtats per part de la societat i han sigut discriminats durant molt de temps. Es donen suport mutu i els dos lluiten per aconseguir un món sense discriminació per orientació sexual i sexe.

Normalment les dones que estan a favor de l'avortament són feministes, Això es deu a que aquestes defensen el dret de les dones a fer el que elles vulguin amb el seu cos. També es deu al fet que aquesta lluita va ser originada per elles. Lluiten perquè cada dona pugui decidir sobre el que fa amb el seu cos i que sigui lliure per a prendre la decisió que vulgui ella, no la que la societat li imposi.

Quasi el mateix passa amb la llei de violència de gènere. Aquesta és una de les reivindicacions i dels passos més importants que han aconseguit al llarg del temps. Aquesta llei protegeix a les dones que pateixen violència de gènere a les seves llars. Encara que l'extrema dreta i molts homes estiguin en contra d'aquesta, és molt necessària. Molts diuen la violència és igual si l'exerceix un home, que una persona gran que un nen, i és veritat. Encara això la intenció no. Jurídicament parlant és molt important la raó darrera d'un crim i és un element que permet al sistema distingir la intencionalitat i la condemna corresponent. Aquesta llei el que intenta no és afegir-li drets legals a les dones i posar-les per sobre dels homes, sinó que intenta protegir-les del masclisme i proporcionar una resposta contundent davant d'aquest considerant el

26 Gamba, S. (2011). Feminismo: historia y corrientes. Mujeres En Red: El Periódico Feminista, pp. 1-8.
Retrieved from <http://www.mujeresenred.net/spip.php?article1397>

masclisme un agreujant del delict. Així que aquesta llei no és una llei en contra dels homes, sinó que és una llei en contra del masclisme.²⁷

Finalment, la vaga del 8 de març és un símbol de la dona. Aquell dia és el dia en el qual les dones surten a lluitar per la igualtat. És el dia internacional de la dona i des de fa uns anys el moviment surt al carrer per a reivindicar els drets que encara que tenim, a l'hora de posar a la pràctica fallen. Es va celebrar per primera vegada el 8 de març de 1911, uns anys després que Copenhaguen acollís la II conferència internacional de dones socialistes, on van assistir 100 dones de 17 països diferents. Aquesta data commemora dos vagues de treballadores que es considera que van ocórrer un 8 de març. Aquestes van passar al 1857 i al 1908.

La primera va ser protagonitzada per unes treballadores que una fàbrica tèxtil que treballaven 12 hores diàries amb un salari molt baix i unes condicions deplorables. A més a més, com era normal en aquella època les dones cobraven bastant menys que els homes. Per aquestes raons van decidir fer una vaga i van organitzar una marxa per la ciutat, en la qual van rebre una gran repressió per part de la policia.

La segona va ocórrer en Estats Units. 40.000 costureres van declarar-se en vaga per a reclamar la igualtat de drets, entre altres reivindicacions. En una d'aquestes fàbriques va succeir una tragèdia. Els propietaris d'aquesta van tancar les portes de la fàbrica on es trobaven les dones. L'edifici es va incendiar i va provocar la mort de 120 dones.

Des del 1911 es celebra el dia de la dona treballadora, encara que no va ser fins al 1975 quan l'assemblea general de les nacions unides va establir el 8 de març com dia internacional de la dona.²⁸

2.2.3. FEMINISME AL GOVERN ESPANYOL

27 S. de Frutos, M., & Renn, S. (2020). ¿Por qué es necesaria una ley contra la violencia de género?. Retrieved 8 August 2020, from <https://www.la-politica.com/por-que-es-necesaria-una-ley-contra-la-violencia-de-genero/>

28 Corral, T. (2020). ¿Por qué el 8 de marzo se celebra el Día Internacional de la Mujer?. Retrieved 8 August 2020, from <https://www.lainformacion.com/asuntos-sociales/8m-marzo-celebra-dia-internacional-mujer/6549612/>

El govern que hi ha avui en dia està compost per Unidas Podemos i el PSOE. Aquests van firmar un document amb tots els objectius i acords als quals van arribar perquè Podemos donés suport al PSOE i que Pedro Sánchez pogués sortir president. Les dues formacions han volgut deixar clar que donen suport al feminisme i que estan completament implicats en la lluita. En l'acord hi ha una part titulada polítiques feministes. Aquesta no té gaires modificacions legislatives però sí que intenta donar impuls per a aconseguir una societat més igualitària. L'últim que falta és que es compleixin, ja que les lleis com ells indiquen ja estan allà, només falta que les portin a terme.

L'apartat dedicat al feminisme del govern comença amb una introducció. En ella s'explica el que volen aconseguir amb aquestes mesures com per exemple "Garantir la seguretat, la independència i la llibertat de les dones a través de la lluita decidida contra la violència masclista".

Hi podem trobar nou subpunts que engloben diferents àmbits. En tots aquests podem veure que s'explica els mitjans per a aconseguir el que proposen. El primer es titula "Polítiques per a garantir la igualtat entre dones i homes en l'ocupació". Aquest punt exposa que intentaran treure una llei que garanteixi la igualtat del sou i que millori el tracte i la igualtat d'oportunitats. També diu que seguiran impulsant l'equiparació de la llei de permisos perquè la paternitat i la maternitat siguin iguals i fomentaran programes per a una paternitat més responsable. Volen també potenciar les inspeccions laborals i una presència equilibrada d'homes i dones en els organismes públics.

El segon punt es tracta de la lluita contra la violència masclista. Exposen que intentaran desenvolupar totes les mesures pertinents per a un pacte d'estat en contra de la violència de gènere, que desenvoluparan totes les mesures perquè els processos de denúncies i judicials tinguin més perspectiva de gènere i reforçaran el suport cap a les dones que pateixin violència de gènere. Un dels punts més importants és el fet que només sí és sí, de manera que si una dona no diu Sí, la resta és NO.

El següent apartat parla sobre l'eliminació de la tracta de dones amb fins d'explotació sexual, afavorir la dignitat de les dones i garantir alternatives i

acabar amb les xarxes i les màfies que s'aprofiten d'elles. S'aprovarà una llei integral contra la tracta de dones amb fi d'explotació sexual.

El quart punt es basa en formar a empleats públics amb l'objectiu d'identificar a temps quan una dona és víctima de tracta.

A continuació hi ha un punt que parla sobre la maternitat. En aquest punt volen "garantir els drets sexuals i reproductius per assegurar una maternitat lliurement decidida". Es vol desenvolupar l'educació sexual per a prevenir embarassos no desitjats, afavorir l'accés a mètodes anticonceptius i garantir el tractament de reproducció assistida a totes les dones. També volen assegurar la intimitat i privacitat a les dones que vagin a les clíniques IVE.

El següent punt parla sobre la pornografia. Es comprometen a perseguir la tracta i l'explotació sexual, especialment de menors i els protegiran de la creació, difusió i l'exposició de la pornografia.

El setè punt s'anomena "diem no als ventres de lloguer". Creu que aquest treuen suport als drets de les dones, especialment de les més vulnerables i que fan negoci amb els seus cossos i amb les seves funcions reproductives.

El punt que ve a continuació és el de la bretxa salarial als àmbits de la ciència, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques. D'aquest punt el que destaca és que promouran la integració de la perspectiva de gènere en la formació del professorat, que s'aprovarà un programa per a desenvolupar i animar a les dones a implicar-se en aquest àmbit i que es crearan mesures per a evitar la discriminació pels períodes de maternitat de les investigadores.

El novè i últim punt es tracta de la fiscalitat amb perspectiva de gènere. En aquest punt exposen que l'avanç de la igualtat suposa acabar amb aquelles injustícies que vivim les dones i per tant proposen l'eliminació de la taxa rosa, és a dir, els diners que es paga a més a més per al mateix producte només perquè és una versió femenina.

Quasi tots els partits es consideren feministes o almenys diuen que donen suport a aquest moviment menys Vox però el que més reivindica la lluita de la dona és Podemos.²⁹

2.2.4. IDEALS/PRINCIPIS DELS FEMINISMES

El principal objectiu dels feminismes, com ja he dit al començament, és aconseguir la igualtat completa entre homes i dones. Encara que hi hagi legalment molts països aquest tenen els mateixos drets i el mateix dret a exercir-los en plenitud, per desgràcia a l'hora de portar això a la pràctica cap país ha aconseguit la igualtat de gènere al cent per cent.

Ser feminista no significa que pensem que les dones tenim més drets que els homes ni que volem drets especials, significa que creiem que mereixem els mateixos. Defensar la igualtat no implica menysprear els homes ni castigar-los. No es lluita per ser més que els homes, es lluita per ser iguals.

Només en Espanya es van registrar 99 femicidis durant el 2019. En el món, el 18% de les joves entre 15 i 49 anys han sigut víctimes de violència física i/o sexual o 1 de cada 3 nenes ha patit mutilació genital femenina entre moltes altres dades.³⁰

Totes les dades que s'han anat recollint durant els últims anys demostren que estem molt lluny de la igualtat de gènere i que la desigualtat encara està present en el nostre dia a dia. Aquestes dades van fer alertar a l'OMS, que va dir que la violència contra les dones era un problema de salut global de proporcions epidèmiques i va fer en 2009 un informe titulat *Las mujeres y la salud: los datos de hoy, la agenda de mañana* que parla sobre les dones i on la OMS exposa la seva preocupació per la salut de les dones al llarg de la seva vida i en diferents llocs del món. I aquest no és l'únic problema, sinó que les

29 Coalición progresista. Un nuevo acuerdo para España.. (2020). (pp. 35-39). Retrieved from <https://podemos.info/coalicion-progresista/>

30 D. Alonso, I. (2020). Reivindicaciones feministas actuales: vivas, libres y felices | Ayuda en Acción. Retrieved 4 August 2020, from <https://ayudaenaccion.org/ong/blog/mujer/reivindicaciones-feministas-actuales/>

dones entre 25 i 34 anys tenen un 25% més de probabilitats de viure en extrema pobresa.³¹

Això vol dir que encara necessitem la lluita de les dones que reivindica el dret de les dones a viure i a fer-ho amb dignitat i sense por de ser víctimes del sistema en el qual vivim i de la violència masclista.

També lluitem per ser lliures i és que en un informe del banc mundial ens donem compte que les dones només tenen el 75% dels drets que tenen els homes. Només el 52% de les dones casades o en parella decideixen lliurement sobre les seves relacions sexuals i 16 milions de nenes mai aniran a l'escola ni tindran una educació. La bretxa salarial a escala global és del 19%. Una dona necessita treballar de mitjana vuitanta-quatre dies més a l'any per a cobrar el mateix salari, segons un estudi de la UGT.³²

El banc mundial fa un informe cada cert temps del panorama general sobre la desigualtat de gènere. En aquest informe en podem adonar que amb la pandèmia del coronavirus les dones i les nenes es veuen afectades de forma particular. Hi ha risc que la bretxa salarial augmenti i que també que els avenços en capital humà, apoderament econòmic, participació en accions i decisions que s'ha aconseguit en les últimes dècades es pugui revertir.³³

Més enllà del diners hem de mirar quina representació tenen les dones en els llocs de poder. Això es deu a un fenomen anomenat com a sostres de vidre, que es consideren com unes barreres "invisibles" per les quals les dones no tenen llocs amb una alta importància per qüestions masclistes.

Una de les reivindicacions feministes actuals està lligada a l'empoderament. Lluitem per la independència i per a decidir sobre allò que ens faci millorar la nostra situació.

31 World Health Organization. (2009). Women and Health: Today's Evidence Tomorrow's Agenda. Retrieved from

https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44168/9789241563857_eng.pdf?sequence=1

32 Banco Mundial. (2019, 27 febrero). Mujer, Empresa y el Derecho 2019. Recuperado 6 de septiembre de 2020, de <https://www.bancomundial.org/es/news/press-release/2019/02/27/despite-gains-women-face-setbacks-in-legal-rights-affecting-work>

33 Banco mundial. (2020, 10 abril). Género. Recuperado 6 de septiembre de 2020, de <https://www.bancomundial.org/es/topic/gender/overview>

Encara que dia a dia les dones sofrim discriminació, nosaltres no només sortim a reivindicar els nostres drets, també sortim a reivindicar els drets d'aquelles dones que per la seva situació no poden sortir a fer-ho.

2.2.5. CREIXEMENT DEL FEMINISME

En 2018 va arribar la primera gran mobilització feminista del 8 de març. Aquell dia de la dona va ser impulsat pel moviment “*Me too*” a Estats Units i l'increment de casos de violència masclista contra les dones. Va començar a visualitzar-se el suport al moviment feminista i això va comportar un gran empoderament per part de les dones en diverses parts del món. Moltes persones s'estan plantejant si, partir d'aquell succés, el feminisme va submergir-se en la quarta onada.³⁴

Uns dels esdeveniments més importants d'aquesta quarta onada va ser el cas de la manada. A partir d'això es crea el hashtag #yositecreo. Les dones d'Espanya es van mobilitzar per condemnar el sexisme institucional del poder judicial espanyol.

La lluita d'aquesta quarta onada del feminisme no només està basada en la lluita contra la violència sexual, sinó que també pot trobar-se la lluita contra la prostitució, ja que aquesta cada vegada té més visibilitat. També condemna la pornografia i dóna suport a l'avortament legal i gratuït.

Un altre motiu pel qual el feminisme ha tingut aquest creixement es gràcies a les xarxes socials. Utilitzant plataformes com Youtube, Twitter, Intagran, Facebook entre d'altres. Aquestes juguen un paper súper important perquè a part de donar informació i fer que la gent estigui constantment assabentada del que passa al món també han creat un interès sobre el feminisme i s'ha utilitzat per a animar l'activisme a Espanya. S'han creat diferents hashtags amb els quals s'han viralitzat diferents casos i s'ha impulsat la lluita feminista.³⁵

34 Sen, C. (2018). El feminismo se sube a la cuarta ola. Retrieved 5 August 2020, from <https://www.lavanguardia.com/vida/20181111/452836533674/feminismo-bases-movimiento-espana-cuarta-ola.html>

35 Cuarta ola del feminismo en España. (2020). Retrieved 5 August 2020, from [https://es.wikipedia.org/wiki/Cuarta_ola_del_feminismo_en_Espa%C3%B1a#8_de_Marzo_\(D%C3%ADa_Internacional_de_la_Mujer\)](https://es.wikipedia.org/wiki/Cuarta_ola_del_feminismo_en_Espa%C3%B1a#8_de_Marzo_(D%C3%ADa_Internacional_de_la_Mujer))

2.2.6. FEMINISME ARREU DEL MÓN

En els últims tres anys podem veure que el feminisme ha augmentat en gran manera en l'àmbit global. Encara que el feminisme sigui un moviment al qual donen suport moltes dones, hi ha fets a cada país que marquen el feminisme local, és a dir, del mateix lloc.

El cas de Weinstein, a Estats Units, va marcar un abans i un després en el feminisme d'allà i de la lluita de les dones que hi resideixen. Arran d'aquest succés neix un moviment anomenat #metoo que va donar una gran empenta a la lluita de les dones en el seu país.

Amèrica llatina fa tres anys que la lluita de la dona es va viralitzar. Aquestes dones sofreixen i viuen en el seu dia a dia una de les violències més extremes. Amèrica llatina té 14 països dintre dels 25 amb les taxes de femicidis més altes de tot el món. D'aquest, només dos de cada cent agressors són empresonats per assassinat. Alguns països estan fent passos en positiu amb el tema de la igualtat de sexes però encara queda molt camí per recórrer. Per exemple, a Argentina, s'està avançant molt amb el tema de la regularització de l'avortament. La majoria de dones que lluiten són joves de tots els sectors.

A Espanya, el feminisme va guanyar moltíssima visibilitat amb el cas de la manada. Va suposar un punt d'inflexió i de reflexió per a la societat espanyola i per al moviment feminista. A causa d'això el nou govern de coalició d'esquerres va crear una nova llei anomenada "només el sí és sí", que respon a una demanda social que va sorgir a partir de l'error judicial.

Encara que a la resta del món les feministes estiguin fent passos cap endavant i lluitant i aconseguint drets, la realitat d'altres dones de diferents parts del món es ven diferent. Les dones àrabs segueixen sofrint retrocessos en els seus drets. Mozn Hasan, la fundadora de l'organització egípcia Nazra para Estudios Feministas assegura que aquest és el pitjor moment per a les dones en l'Orient Mitjà. Aquesta diu que hi ha molts abusos i repressió contra aquelles dones que defensen els seus drets i també hi ha violència i abús sexual contra les dones. Remarca també que arran d'això s'han creat diferents moviments feministes. Dona les gràcies també a aquelles dones que tot i saber i després rebre les

conseqüències del que suposa lluita per aconseguir els drets de les dones, segueixen fent-ho.³⁶

2.2.7. FEMINISME A LA UNIÓ EUROPEA

Segons les estadístiques de European Institute for Gender Equality el país de la unió Europea que té un percentatge més alt d'igualtat de gènere es Suècia, amb un 83,6%. Durant el 2005 i el 2017 ha pujat 4,8 punts i està 16,2 punts per sobre de la mitja d'Europa, que és 67,4.

El país que té un percentatge més baix es Grècia, amb un 51,2%. Aquesta xifra només ha pujat 4,4 punts des de 2005 a 2017. Aquestes dades es deuen al fet que les dones només tenen un 24,3% del poder, encara que hagi pujat 6,1 punts des de 2005 a 2017 segueix sent una xifra molt baixa.³⁷

2.2.8. FEMINISME I EXTREMA DRETA

El feminisme està en contra del capitalisme. Aquesta és la principal raó per la qual és molt difícil alguna persona sigui de dretes i a la vegada feminista. El feminisme es basa en la lluita per la igualtat i, en aquesta, ens trobem diversos factors. Un d'ells, naturalment, és el patriarcat. Aquest es basa en la idea que els homes són superiors. El patriarcat segons la RAE és "*Organització social primitiva en què l'autoritat és exercida per un home cap de cada família, estenent aquest poder als parents encara llunyans d'un mateix llinatge*", és a dir, és un model de societat on els homes tenen i exerceixen el poder. Però a part, també hi ha un altre factor que crea desigualtat a la nostra societat i és el capitalisme. Segons la RAE el capitalisme és "*Sistema econòmic basat en la propietat privada dels mitjans de producció i en la llibertat de mercat*". La dreta és la defensora del capitalisme i aquest defensa la llibertat, però una llibertat individual. Moltes branques del feminisme són anticapitalistes. El capitalisme converteix el cos d'una dona en un producte, perquè es reproduïxi i criï els

36 EFE. (2020). El movimiento feminista le da la vuelta al mundo. Retrieved 6 August 2020, from <https://www.eltiempo.com/mundo/el-movimiento-feminista-en-el-mundo-469760>

37 European Institute for Gender Equality. (2019). European Union | Index | 2019 | Gender Equality Index. Recuperado de <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2019>

fills. El capitalisme és un sistema que va lligat al patriarcat. Els dos creant desigualtats i una d'aquestes és el masclisme.³⁸

38 Gimeno, B. (2011). El feminismo de derechas no existe. Retrieved 8 August 2020, from https://www.elplural.com/opinion/el-feminismo-de-derechas-no-existe_69241102

3. PART PRÀCTICA

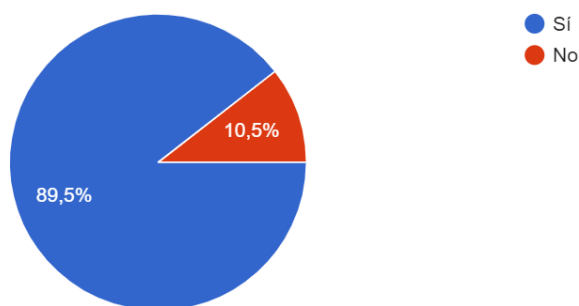
3.1. Enquestes

La primera part de la part pràctica que he fet ha consistit en unes enquestes per Google forms. Amb aquestes enquestes volia esbrinar que pensaven els joves sobre alguns temes feministes o que s'hi consideren de la lluita feminista i també que en pensen de Vox i la seva ideologia.

L'Enquesta l'han fet 38 persones d'entre 14 i 31 anys. El 47% dels que ha respos s'identificaven amb el sexe masculí que el 52,6% restant s'identificaven amb el sexe femení. L'enquesta tenia un total de dotze preguntes. Tots els entrevistats viuen a Cornellà de Llobregat, a l'Hospitalet de Llobregat o a Barcelona. La majoria de persones que han contestat l'enquesta consideren que tenen una ideologia d'esquerrres, encara que hi ha unes quantes persones que són de centre o que no ho saben.

Et consideres feminista?

38 respuestas

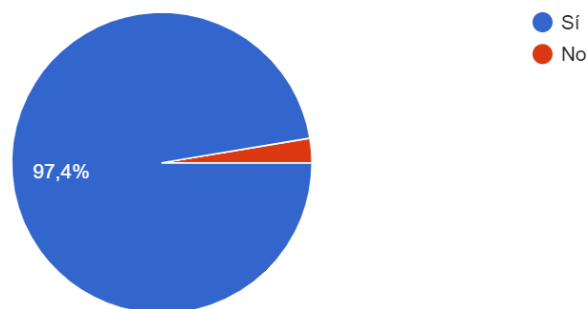

Aquesta és la primera pregunta de l'enquesta que feia referència al feminisme. Com podem veure un 89,5% sí que es considera feminista però l'altre 10,5%. Això vol dir que de 38 persones que han votat, 5 persones no es consideren feministes. Aquestes persones totes són homes. Aquesta pregunta la vaig fer principalment per veure si tenien relació les respostes a continuació amb el fet de considerar-se feminista o no.

La següent pregunta era en explicar quina era la definició de feminisme per a ells. La majoria han contestat que el feminisme es basa en defensar els drets de les dones per ser els mateixos que els homes, en la igualtat entre homes i dones, la igualtat entre gèneres, etc. No hi ha cap resposta que surti d'aquesta línia.

Creus que hi ha masclisme a la societat d'avui en dia?

38 respuestas

En aquesta pregunta totes les persones menys una expressen que sí que creuen que hi ha masclisme a la societat. La persona que ha votat que no creu que hi hagi és una de les persones que no es considera feminista. Les altres persones que han votat que no es consideren feministes sí que creuen que hi ha masclisme a la societat. Aquesta pregunta crec que és molt important, ja que ens donem conte que tota la gent és conscient que hi ha masclisme a la societat d'avui en dia.

La següent pregunta era que què opinaven sobre la llei de violència de gènere. Aquí les respostes han variat una mica més. Hi ha gent que estava totalment d'acord, ja que creuen que les dones necessiten més protecció. També hi ha persones que la troben molt necessària però insuficient. Alguns creuen que s'ha de millorar, que és injusta o que és una vergonya. Pensen que encara que existeix la llei no es compleix, o no prou. També hi ha gent que està en contra i que hauria de ser igualitària.

Aquesta pregunta ha sigut una de les que més varietat de respostes té. Crec que això es deu al fet que hi ha molta desinformació sobre aquesta llei i es parla molt d'ella sense ningú saber exactament el que diu o sobre que va. Es

diu molt que aquesta llei afavoreix a les dones i que posa als homes en desavantatge.

Estàs a favor de l'avortament?

38 respuestas

En aquesta pregunta preguntava si estaven a favor de l'avortament. M'ha sorprès molt, ja que hi ha molta varietat de respostes i pensava que no hi hauria tantes. Podem veure que el 86,8% de la gent que m'ha contestat a la pregunta sí que està a favor de l'avortament. Hi ha una persona que està en contra, un altre que pensa que sempre hi quan la decisió sigui de la dona, etc.

Una de les respostes que m'és m'ha sorprès és una que diu que està a favor de fer-ho però no de legalitzar-lo, ja que això seria com una invitació que tothom ho fes. Crec que aquí també podem observar una mica de desinformació sobre el tema, ja que segons la meua opinió que estigui legalitzat no té cap tipus de lligam amb el que acabi fent cada dona. Legalitzar l'avortament acaba sent, per mi, una manera que la dona pugui decidir sobre el seu cos.

La pregunta següent tractava sobre per què creia cada persona que el feminisme actual rep tantes crítiques. Aquí hi podem observar majoritàriament quatre tipus de respostes. Que és perquè hi ha feministes que són massa radicals i la gent ens acaba veient a totes com unes exagerades, que és perquè no volen que tinguem els mateixos drets i es creuen superiors i no volen perdre els seus privilegis i també que els homes no volen perdre els seus privilegis i tenen por. En aquesta pregunta podem veure que hi ha una diferència entre el que han contestat els homes i les dones. La majoria de respostes per part del sexe femení estan més enfocades cap que els homes tenen por de perdre els seus privilegis i que perquè ells creuen que volem reduir la seva llibertat. En

canvi les respostes dels homes solen ser que el feminisme s'ha radicalitzat o que hi ha dones que volen ser superiors que els homes i són unes exagerades. Això no vol dir que tots els homes i dones hagin contestat així però es pot notar la diferència entre les respostes.

A continuació preguntava per què creien que Vox havia tingut un augment de vots. Aquí les respostes també són variades. Hi ha persones que no ho saben, hi ha persones que pensen que hi ha molta gent d'ultradretes a Espanya i perquè a Espanya encara es guarden moltes tradicions d'abans i el pensament s'ha quedat endarrerit també.

En aquesta pregunta hi ha dues respostes que m'han sorprès molt. La primera diu: *"Tot i que jo no estic a favor d'aquest partit, moltes de les coses que Vox proposa no estan del tot malament. La gent està farta de moltes situacions de la vida, i veuen que aquest partit sí que pot oferir canvis, i no com altres on els valors no són els correctes. Vull dir, que jo estic en contra del partit (taurina, LGTBI+,...) però proposen canvis que sí són bons. L'esquerra, va a favor de coses que no haurien de ser (ocupes,...)".* Aquesta resposta m'ha sorprès, ja que penso que hi ha molta gent que vota a Vox precisament amb aquesta creença o aquest argument. Crec que Vox basa molt els seus discursos amb el populisme i per això podem trobar respostes com aquesta. Mirat per sobre el que diu Vox sembla una bona idea però una vegada que profunditzes et trobes amb coses diferents. L'altra resposta que m'ha sorprès diu: *"Perquè Vox és un partit que acabaria amb la independència de Catalunya de manera radical (i les persones que són anti-catalanistes doncs ho voten per això) . També perquè, les persones que estan en contra del moviment feminista, LGTB o "Immigrants il·legals", pensen que votant a Vox serà una manera ràpida d'acabar amb això."* Aquesta m'ha sorprès perquè és una de les raons principals de manera molt resumida de per què Vox té la repercussió que té i m'ha semblat molt encertada.

L'última pregunta tractava sobre què opinaven sobre la ideologia de Vox. En aquesta pregunta sí que les respostes han estat molts semblants. Totes les persones no comparteixen la ideologia de Vox i no hi estan d'acord. Pensen que és molt antiga i que són molt radicals. Em sorprèn que tothom estigui en

total desacord amb aquesta ideologia, ja que en veure les respostes a algunes de les anteriors preguntes pensava que la gent no els hi desagradaria tant, però no els hi agraden gents i estan totalment convençuts que per a ells no és la ideologia més correcta.

3.2. Entrevistes

Per a completar la part pràctica vaig decidir que faria diverses entrevistes a gent que sabés més del tema. En un principi la meua intenció era fer-li una entrevista tant a dones feministes com als participants del partit polític de Vox. No he pogut contactar amb els de Vox. Els hi vaig enviar un correu electrònic i em van respondre que estaven molt enfeinats.

Al final he fet dues entrevistes. L'entrevista constava d'onze preguntes que combinaven també diversos temes tant del feminisme com de Vox.

Una entrevista li vaig fer a Maria, una dona de Ca la Dona, una organització feminista. Ella va néixer a Barcelona i hi resideix allà. L'altra entrevista li vaig fer a Alba Alonso, una dona que va néixer en Pontevedra que pertany a la Asociación de Mujeres investigadoras y Tecnólogas (AMIT). Les dues dones es consideren d'esquerres i consideren que són feministes.

Els hi vaig preguntar si eren feministes i les dues em van dir que sí. Coincideixen en què ho consideren fonamental per a avançar en la societat i lluiten per a aconseguir la igualtat de gènere.

La següent pregunta tractava de perquè elles creien que el feminisme estava reben tantes crítiques en els d'últims anys. En aquesta pregunta les respostes han sigut la mateixa pràcticament. Creuen que cada vegada el moviment feminista agafa més força i això fa que puguem canviar la situació. A més els contra moviments i les forces polítiques conservadores reaccionen cap aquest fet.

La pregunta que venia a continuació era que definissin el que era feminisme per a elles. Per a la Maria el feminisme no té una definició clara, sinó que l'associa més a conceptes com la igualtat, la col·laboració, etc. En canvi per a l'Alba la definició de feminisme és que és una ideologia política que lluita per

eliminar les desigualtats en tots els àmbits i desafiar els rols i estereotips de s'assignen a cada sexe.

En la pregunta de què opinaven sobre la violència de gènere les dues estaven d'acord que és totalment necessària per a aconseguir protegir a les dones que pateixen violència de gènere. Malgrat això també creuen que falten recursos econòmics.

La pregunta següent parla sobre l'avortament. Les dues estan d'acord que l'avortament hauria d'estar legalitzat i estan a favor. Creuen que la regularització d'aquest fa que les dones preservin l'autonomia per a decidir sobre el seu propi cos.

La següent pregunta tracta sobre qué pensen sobre el col·lectiu. Creuen que s'hi han de desenvolupar polítiques específiques que abordin les desigualtats basades en l'orientació sexual i la identitat de gènere, ja que igual que les dones pateixen molta discriminació.

Les dues últimes preguntes parlaven sobre Vox. Creuen que és un partit de dretes radical. L'augment de Vox l'associen a elements contextuais com el conflicte català, el debat amb els immigrants, etc. Malgrat això, aquest partit atorga gran protagonisme al donar la seva opinió sobre les polítiques de gènere i la igualtat sobre homes i dones.

L'Alba diu una cosa que em sembla molt interessant, ja que l'he esmentat en el treball. Diu que Vox és un partit populista que juga amb les tres dimensions ideològiques: el nativisme, el populisme i l'autoritarisme. Quan vaig estudiar el discurs de Vox a la part pràctica em va semblar uns dels conceptes més importants.

4. CONCLUSIONS

Un cop finalitzat el treball m'he adonat que he après moltes coses sobre el feminisme i l'extrema dreta i he descobert coses que m'han sorprès molt.

He aconseguit complir tots els objectius que em vaig marcar a l'inici del treball. He analitzat tot el que diu l'extrema dreta de les dones all seu programa, he buscat informació per conèixer el seu punt de vista i quins són els seus arguments de perquè pensen com ho fan, he fet enquestes per a comprovar si la joventut té una ideologia semblant a la dels partits d'extrema dreta i he buscat i m'he informat sobre la teoria feminista per a desmuntar l'argument que ells proposen envers les dones amb bases fonamentades i dades reals. Això ho he dut a terme a partir de la cerca d'informació, la documentació, a les enquestes i a les entrevistes. Malgrat que no he aconseguit fer-li cap entrevista a alguna persona simpatitzant d'un partit d'extrema dreta, crec que amb la informació recavada he pogut aprendre i entendre una mica com funcionen i el seu punt de vista.

Tenint en compte les meves hipòtesis del principi i responent a les qüestions que em vaig plantejar a l'inici del treball, he arribat a les següents conclusions:

- L'extrema dreta d'Espanya discrimina les dones, ja que dóna suport al capitalisme i al patriarcat. Nega l'existència del masclisme a la societat actual. Actualment no tant, ja que durant el temps l'extrema dreta s'ha anat modernitzant i està adaptada al temps en el qual vivim.
- L'extrema dreta és antifeminista, ja que no està d'acord amb el que diuen la majoria de feministes. Volen implantar mesures que farien fer un pas enrere a la societat perquè encara queda molt per a aconseguir la igualtat. El exemple més clar és que volen treure la llei de violència de gènere perquè segons ells discrimina els homes a més a més de voler suprimir associacions i òrgans feministes que es dediquen a ajudar les dones econòmicament, socialment i legalment a les dones.
- L'extrema dreta i el feminisme no tenen cap cosa en comú, ja que són totalment oposats. No només ara, sinó al llarg de la història podem veure

que l'extrema dreta sempre ha estat un dels sectors que més ha atacat les dones. La ultra dreta parteix d'ideologies conservadores i aquestes han sigut els que han invisibilitat les dones durant molt de temps, sobretot en el passat. Mentre que l'extrema dreta està en desacord amb l'avortament i creuen que s'havia de il·legalitzar, la majoria de feministes creuen tot el contrari, perquè pensen que la regularització d'aquest fa que les dones preservin l'autonomia per a decidir sobre el seu cos. Sobre el col·lectiu LGTBIQ+ també tenen idees contràries. L'extrema dreta vol aplicar el pin parental per a prohibir xarrades d'educació sexual o sobre el feminisme. Això faria que es creés encara més desigualtat, ja que hi hauria menys gent informada. Les feministes estan a favor d'educar els joves d'una manera inclusiva, ensenyant-los que no només hi ha una manera de veure les coses. Creuen que estar informats i tenir una educació de tot això podria evitar la discriminació que es pateix avui en dia.

- Arreu del món no només hi ha extrema dreta a Espanya, sinó que l'extrema dreta està present a molts llocs. Aquesta sol augmentar la seva presència quan hi ha por o quan hi ha alguna crisi. Utilitza tres dimensions ideològiques per a arribar al poder: el nativisme, que consisteix a tenir un discurs racista que situa a les persones nascudes al territori en primer lloc, l'autoritarisme, que és un model basat en la llei i l'ordre perquè la gent se senti més segura i el populisme, que es basa a fer promeses i intentar arribar a la gent amb un discurs que aparentment sigui perfecte i en el que la gent s'hi pugui identificar.

Per concloure, crec que es necessari el feminisme per a aconseguir la igualtat completa entre totes les persones. Considero que l'educació feminista seria un punt clau per a canviar la situació actual i que és totalment imprescindible i necessària.

5. BIBLIOGRAFIA

- Banco Mundial. (2019, 27 febrero). Mujer, Empresa y el Derecho 2019. Recuperado 6 de septiembre de 2020, de <https://www.bancomundial.org/es/news/press-release/2019/02/27/despite-gains-women-face-setbacks-in-legal-rights-affecting-work>
- Banco mundial. (2020, 10 abril). Género. Recuperado 6 de septiembre de 2020, de <https://www.bancomundial.org/es/topic/gender/overview>
- Bulletin d'Histoire Contemporaine de L'Espagne, 2º trimestre 2010, pp. 21-57.
- Casals, X., 2017. La Evolución De La Ultraderecha En España: Claves Históricas Y Territoriales. Historiador y profesor. Facultad Blanquerna de RR.II. de la Universitat Ramon Llull.
- Chaguaceda, A., & Duno-Gottberg, L. (2020). La derecha como autoritarismo en el siglo XXI (pp. 119-149). Buenos Aires.
- Chueca, R., & Montero, J. El fascismo en España: elementos para una interpretación. Historia Contemporánea, 8, 215-227.
- Cidón, M. (2020). Razones por las que el mundo necesita el feminismo. Retrieved 4 August 2020, from <https://www.es.amnesty.org/en-que-estamos/blog/historia/articulo/razones-por-las-que-el-mundo-necesita-el-feminismo/>
- Coalición progresista. Un nuevo acuerdo para Espanya.. (2020). (pp. 35-39). Retrieved from <https://podemos.info/coalicion-progresista/>
- Colaboradores de Wikipedia. (2020, 11 agosto). Amelia Valcárcel. Recuperado 28 de agosto de 2020, de https://es.wikipedia.org/wiki/Amelia_Valc%C3%A1rcel
- Corral, T. (2020). ¿Por qué el 8 de marzo se celebra el Día Internacional de la Mujer?. Retrieved 8 August 2020, from <https://www.lainformacion.com/asuntos-sociales/8m-marzo-celebra-dia-internacional-mujer/6549612/>

- Cuarta ola del feminismo en España. (2020). Retrieved 5 August 2020, from [https://es.wikipedia.org/wiki/Cuarta_ola_del_feminismo_en_Espa%C3%B1a#8_de_Marzo_\(D%C3%ADada_Internacional_de_la_Mujer\)](https://es.wikipedia.org/wiki/Cuarta_ola_del_feminismo_en_Espa%C3%B1a#8_de_Marzo_(D%C3%ADada_Internacional_de_la_Mujer))
- D. Alonso, I. (2020). Reivindicaciones feministas actuales: vivas, libres y felices | Ayuda en Acción. Retrieved 4 August 2020, from <https://ayudaenaccion.org/ong/blog/mujer/reivindicaciones-feministas-actuales/>
- De Celia Amorós sobre Poulain de la Barre: "El feminismo como exis emancipatoria" y "Cartesianismo y feminismo. Olvidos de la razón, razones de los olvidos", en Actas del Seminario..., pp. 85— 104. Sus tesis sobre la relación entre feminismo e Ilustración están sintetizadas en "El feminismo: senda no transitada de la Ilustración", Isegoría, n. 1 1990.
- de Miguel, A. (2011). Los feminismos a través de la historia. Mujeres En Red, 3-40.
- Del Rio, M. (2011). La extrema derecha neofranquista a inicios del postfranquismo. Hmic, IX, 92-106.
- EFE. (2020). El movimiento feminista le da la vuelta al mundo. Retrieved 6 August 2020, from <https://www.eltiempo.com/mundo/el-movimiento-feminista-en-el-mundo-469760>
- Ferreira, C. (2019). Vox como representante de la derecha radical en España: un estudio sobre su ideología. Revista Española De Ciencia Política, 51, 73-98. doi: 10.21308/recp.51.03
- Ferreira, C. (2019). Vox como representante de la derecha radical en España: un estudio sobre su ideología. Revista Española de Ciencia Política, 51, 73-98. Doi: Disponible en: <https://doi.org/10.21308/recp.51.03>
- G. Fraisse, Musa de la razón, Cátedra, Madrid 1991, p. 194.
- Gamba, S. (2011). Feminismo: historia y corrientes. Mujeres En Red: El Periódico Feminista, pp. 1-8. Retrieved from <http://www.mujeresenred.net/spip.php?article1397>
- Gimeno, B. (2011). El feminismo de derechas no existe. Retrieved 8 August 2020, from https://www.elplural.com/opinion/el-feminismo-de-derechas-no-existe_69241102

- GONZÁLEZ CUEVAS, P. (2001). LAS TRADICIONES IDEOLÓGICAS D E LA EXTREMA DERECHA ESPAÑOLA. U. N. E. D. Hispania, LXI/1, num. 207.
- González Ferrer, L. E., & Queirolo Velasco, R. (2012, diciembre). IZQUIERDA Y DERECHA: FORMAS DE DEFINIRLAS, EL CASO LATINOAMERICANO Y SUS IMPLICACIONES (1130-2887). América Latina Hoy.
- Greece | Index | 2019 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality. (2020). Retrieved 7 August 2020, from <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2019/EL>
- Herreros Vázquez, F. (2020). Valores y políticas que distinguen a los ciudadanos de derecha de los de izquierda (Científico titular en el Instituto de Políticas y Bienes Públicos (CSIC). Instituto de Políticas y Bienes Públicos (CSIC).
- Hooks, b., & Esteban Agustí, B. (2019). El feminismo es para todo el mundo (pp. 21-26). Madrid: Traficantes de Sueños.
- Hortal, M. (2019). La nueva extrema derecha europea: análisis del discurso de Vox (Grado en ciencia política y gestión pública). Universidad del País Vasco.
- López, C. (2020). Empujón legislativo a las políticas feministas. Retrieved 3 August 2020, from <https://www.lavanguardia.com/vida/20200105/472713393679/igualdad-feminismo-mujeres-investidura-trabajo-psoe-pedro-sanchez-unidas-podemos.html>
- Mar, A., & Rocabert Maltas, P. (2020). El feminismo es más visible pero la igualdad queda lejos. Retrieved 4 August 2020, from <https://elpais.com/espana/catalunya/2020-03-07/el-feminismo-es-mas-visible-pero-la-igualdad-queda-lejos.html>
- Marcet, J. (2012). La derecha en España: una aproximación histórica. Institut de Ciències polítiques i socials.
- Montero, J. (2006). Feminismo: un movimiento crítico. Intervención Psicosocial, 15(2), 167-180.

- Poullain de la Barre. (2020). Retrieved 3 August 2020, from https://es.wikipedia.org/wiki/Poullain_de_la_Barre
- Ramírez-Nárdiz, A. (2020). Aproximación al pensamiento político de Donald Trump: ¿es el presidente de Estados Unidos populista?. *Revista Española De Ciencia Política*, 52, 59-83. doi: 10.21308/recp.52.03
- Rodríguez Jimenez, J. (2020). LA EXTREMA DERECHA EN ESPAÑA: DEL TARDOFRANQUISMO A LA CONSOLIDACION DE LA DEMOCRACIA (1967—1982) (CATEDRÁTICO DE HISTORIA CONTEMPORÁNEA). UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID Facultad de Geografía e Historia. Dpto. de Historia Contemporánea.
- Rodríguez Palop, M. (2019). *Revolución feminista y políticas de lo común frente a la extrema derecha* (1st ed.). Barcelona: Clacso.
- Rodríguez, J. (2005). De la vieja a la nueva extrema derecha (pasando por el fascismo). *HAOL*, 9, 87-96.
- Rodríguez, O., n.d. *El Presente De La Derecha Y La Ultraderecha En El Mundo*. Facultad de ciencias políticas y sociales de la UNAM.
- Rubio-Pueyo, V., 2019. *VOX: ¿UNA NUEVA EXTREMA DERECHA EN ESPAÑA?*. 1st ed. [ebook] Andreas Günther.
- S. de Frutos, M., & Renn, S. (2020). ¿Por qué es necesaria una ley contra la violencia de género?. Retrieved 8 August 2020, from <https://www.la-politica.com/por-que-es-necesaria-una-ley-contra-la-violencia-de-genero/>
- S. Robotham, *Feminismo y revolución*, Debate, Madrid 1978, pp. 15-26.
- Sanahuja, J., & Comini, N. (2018). Las nuevas derechas latinoamericanas frente una globalización en crisis. *Nueva Sociedad*, 275, 32-46.
- Sen, C. (2018). El feminismo se sube a la cuarta ola. Retrieved 5 August 2020, from <https://www.lavanguardia.com/vida/20181111/452836533674/feminismo-bases-movimiento-espana-cuarta-ola.html>
- Valcárcel, A. (2019). *Ahora, Feminismo: Cuestiones candentes y frentes abiertos (Feminismos)* (1.a ed.). Ediciones Cátedra.
- Varcárcel, A. CAPÍTULO I: Misoginia romántic a Hegel, Schopenhauer, Kierkegaard, Nietzsche (pp. 13-16).

- Varela, J. (2006). El estado en la España del siglo XX. Revista De Estudios Políticos, 23-52.
- Vox. (2018). 100 medidas para la España viva. Recuperado de voxespaña.es
- World Health Organization. (2009). Women and Health: Today's Evidence Tomorrow's Agenda. Retrieved from https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44168/9789241563857_eng.pdf?sequence=1